

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2018

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – ARDLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 22 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 2:00 go dtí 4:30

Líon Iomlán na Marcanna: 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

CAITHFIDH IARRTHÓIRÍ IAD SEO A LEANAS A FHREAGAIRT:

- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A hAON
- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A DÓ
- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A TRÍ

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT CEIST **AMHÁIN** AS AN DÁ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

CEIST 1.

Freagair a) agus b).

(Foinse: www.bobhaa.com)

a) *‘Ní fiú beatha neamhscrúdaithe a chaitheamh.’*

Samhlaigh go bhfuil Sócratéas beo inniu agus caint á tabhairt aige ar an ábhar seo.

Bunaithe ar an eolas atá agat faoi smaointeoireacht Shócratéas, tabhair breac-chuntas ar **dhá** phointe a dhéanfadh sé faoi chuspóir na beatha do dhaoine sa lá atá inniu ann. (40 marc)

b) Mínigh conas a d’fhéadfadh **dhá** ghné de mhaireachtáil i sochaí an lae inniu bac a chur ar dhaoine ó bheith ag cuardach bhrí na beatha. (40 marc)

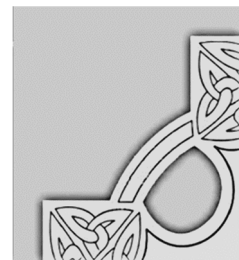
CEIST 2.

Freagair a) agus b).

a) Déan cur síos ar shampla **amháin** den tslí inar bhain mórthábhacht leis an smaointeoireacht fhealsúnach sa tSean-Ghréig i bhforbairt na fealsúnachta. (40 marc)

b) *Samhlaigh go bhfuil Ainseilm agus Acain páirteach i ndíospóireacht le daoine inniu maidir le cé acu an ann do Dhia nó nach ea.*

Tabhair breac-chuntas ar na smaointe a d’fhéadfadh **gach** duine acu a chur chun cinn do dhaoine inniu le cruthú go bhfuil Dia ann. (40 marc)

AONAD A DÓ

(160 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: BUNÚS AGUS CUR IN IÚL COMHAIMSEARHTHA

Freagair a) agus b).

- a) i. Tabhair breac-chuntas ar **cheithre** phríomhphointe maidir le Ríocht Dé ar leag Íosa Nazórach béim orthu ina chuid seanmóireachta. (20 marc)
- ii. ● NA hÉISEÁNAIGH ● NA SADÚCAIGH ● NA DÍOGRAISEOIRÍ
Cuir i gcomparáid lena chéile conas ar fhreagair **dhá** cheann de na grúpaí reiligiúnacha thuasluaite do riail na Róimhe sa Phalaistín in aimsir Íosa Nazórach. (20 marc)
- b) Mínigh conas a bhí fillleadh ar bhunteagasc Íosa lárnach do bhunú **dhá** cheann de na gluaiseachtaí seo a leanas:
- CÉILE DÉ ● GLUAISEACHT SHOISCÉALACH PHROTASTÚNACHAS AN 19^ú haois LUATH
● DIAGACHT NA SAOIRSE ● NA hOIRD DÉIRCE ● LEASUITHE LIÚTAIR
● AN DARA COMHAIRLE VATACÁNACH (40 marc)

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a) agus b).

- a) i. Tabhair breac-chuntas ar an tuiscint atá ar an slánú/saoradh atá le fáil i dteagasc ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:
- ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT (SAINCHREIDEAMH AR BITH) ◆ AN GIÚDACHAS (20 marc)
- ii. Cuir i gcomparáid le chéile an tuiscint ar an slánú/saoradh atá le fáil sa Chríostaíocht *nó* sa Ghiúdachas léi siúd i gceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:
- ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN tIOSLAMACHAS (20 marc)
- b) Tabhair breac-chuntas ar an tslí a ndéantar an gaol idir an naofacht agus an tsaoltacht a léiriú sa chaoi ina n-úsáideann baill de mhór-reiligiún domhanda **dhá** rud san adhradh. (40 marc)

ROINN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

Freagair a) agus b).

- a) Tabhair breac-chuntas ar an gcur chuige a chuirtear chun cinn in **dhá** cheann de na fealsúnachtaí/teoiricí thíos le cinneadh cad atá ceart agus mícheart:
- AN EITIC DHUALEOLAÍOCHTA ● AN HÉADÓNACHAS ● AN CAIDREAMH CÓIR
● AN EITIC THEILEOLAÍOCH ● AN FÓNTACHAS ● EITIC NA SUÁILCÍ (40 marc)
- b) Mínigh conas a d'fhéadfadh fealsúnacht/teoiric mhorálta, luaite i *gcuid D a)* thuas, tionchar a imirt ar an gcinneadh a dhéanann duine faoin rud is ceart a dhéanamh maidir le ceist i gceann **amháin** de na ceisteanna morálta seo a leanas:
- COIREANNA & PIONÓS ● POLAITÍOCHT & EACNAMAÍOCHT
● EITIC AN LEIGHIS ● CAIDREAMH & GNÉASACHT (40 marc)

AONAD A TRÍ

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT CEANN AMHÁIN DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN E REILIGIÚN AGUS INSCNE

Freagair a) agus b) i. nó b) ii.

- a) Cuir i gcomparáid lena chéile an ról a bhíonn ag fir agus ag mná in

dhá cheann de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

- ◆ AN BÚDACHAS
- ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT
- ◆ AN HIONDÚCHAS
- ◆ AN TIOSLAMACHAS
- ◆ AN GIÚDACHAS

(40 marc)

(Foinse: www.emorywheel.com)

- b) i. Mínigh **dhá** chúis ar forbraíodh an diagacht fheimineach laistigh den traidisiún Críostaí.

(40 marc)

nó

- ii. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** thréith a bhaineann le spioradáltachtaí a bhféadfaí cur síos a orthu mar spioradáltachtaí atá 'feimineach' agus mínigh cén fáth ar forbraíodh spioradáltachtaí feimineacha.

(40 marc)

ROINN H AN BÍOBLA: LITRÍOCHT AGUS TÉACS DIAGA

Freagair a) agus b).

(Foinse: www.clipartsuggests.com)

- a) Tabhair breac-chuntas ar conas is féidir tionchar an Bhíobla a fheiceáil in **dhá** cheann acu seo a leanas:

- BUNREACTH
- FORÓGRA SAOIRSE
- DEARBHÚ UILECHOITEANN CHEARTA AN DUINE

(40 marc)

- b) Déan cur síos ar **dhá** shampla den tslí a n-úsáidtear teanga shiombalach i scríbhneoireacht apacailipteach sa Bhíobla.

(40 marc)

ROINN I REILIGIÚN: TAITHÍ NA hÉIREANN

Freagair a) agus b) i. nó b) ii.

- a) Próifíligh conas a d'fhorbair **dhá** thréith a bhaineann go háirithe le 'Críostaíocht na hÉireann' sna haoiseanna díreach i ndiaidh aimsir Phádraig Naofa.

(40 marc)

- b) i. Déan cur síos ar conas atá **dhá** shampla de chleachtais Réamh-Chríostaí ina bhfianaise de chreideamh reiligiúnach in Éirinn roimh aimsir Phádraig Naofa.

(40 marc)

nó

- ii. Tabhair breac-chuntas ar conas a léiríonn **dhá** mhiotas/shága de chuid na hÉireann fianaise de chreideamh Réamh-Chríostaí.

(40 marc)

Freagair a) agus b).

- a) i. Codarsnacht a dhéanamh idir an tuiscint ar chruthú an domhain/an dúlra atá le fáil in **dhá** cheann de na mór-reiligiúin dhomhanda a bhfuil staidéar déanta agat orthu. (20 marc)
- ii. Mínigh conas a d'fhéadfadh an tuiscint ar chruthú an domhain/an dúlra i mór-reiligiún domhanda **amháin** dul i bhfeidhm ar a chuid ball chun tabhairt faoin ngéarchéim éiceolaíochta sa lá atá inniu ann. (20 marc)
- b) *Is féidir don reiligiún agus don eolaíocht bheith ann le chéile go sítheach.*
Pléigh an fhianaise don ráitis seo agus tagairt agat do shaothar Galileo nó Newton. (40 marc)

(Foinse: www.theplanetnewspaper.com)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán